

BANCA EUROPEANĂ DE INVESTIȚII

Banca Europeană de Investiții (BEI) acordă finanțări pe termen lung pentru proiecte, garanții și consiliere în vederea promovării obiectivelor Uniunii Europene. BEI sprijină proiecte atât în cadrul UE, cât și în afara UE. Acționarii băncii sunt statele membre ale UE. BEI este acționarul majoritar al Fondului european de investiții (FEI), aceste două organizații constituind împreună Grupul BEI. În cadrul Planului de investiții pentru Europa propus de Comisie, Grupul BEI face parte dintr-o strategie mai generală menită să acopere deficitul considerabil de investiții, degrevând investitorii de unele dintre riscurile inerente proiectelor.

TEMEI JURIDIC

- Articolele 308 și 309 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE). Dispoziții suplimentare privind BEI sunt incluse în articolele 15, 126, 175, 209, 271, 287, 289 și 343 din TFUE;
- Protocolul (nr. 5) privind Statutul Băncii Europene de Investiții și Protocolul (nr. 28) privind coeziunea economică, socială și teritorială, anexate la Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE) și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).

OBIECTIVE

În conformitate cu articolul 309 din TFUE, BEI are sarcina de a contribui la dezvoltarea echilibrată și neîntreruptă a pieței interne în interesul Uniunii. În toate sectoarele economiei, BEI facilitează finanțarea proiectelor care:

- urmăresc dezvoltarea regiunilor mai puțin dezvoltate;
- urmăresc modernizarea sau conversia întreprinderilor ori crearea de noi activități care nu pot fi finanțate în întregime prin mijloacele disponibile în fiecare stat membru;
- sunt de interes comun pentru mai multe state membre.

De asemenea, BEI contribuie la promovarea coeziunii economice, sociale și teritoriale a Uniunii (articolul 175 din TFUE și Protocolul nr. 28). În plus, BEI sprijină punerea în aplicare de măsuri în afara UE care susțin politica de cooperare pentru dezvoltare a Uniunii (articolul 209 din TFUE).

Activitățile BEI se axează pe șase domenii prioritare: clima și mediul; dezvoltarea; inovarea și competențele; micile întreprinderi; infrastructura; și coeziunea.

RESURSE ȘI INSTRUMENTE

A. Resurse

În procesul de realizare a obiectivelor sale, BEI recurge în principal la propriile resurse și la piețele internaționale de capital (articolul 309 din TFUE).

1. Resursele proprii

Resursele proprii sunt asigurate de către membrii BEI, adică statele membre (articolul 308 din TFUE). Contribuția la capital a fiecărui stat membru este prevăzută la articolul 4 din Statutul BEI și este calculată în conformitate cu ponderea economică a statelor membre. În urma retragerii Regatului Unit din UE, Consiliul guvernatorilor BEI a decis ca celelalte state membre să-și majoreze în mod proporțional contribuțiile de capital, pentru a menține același nivel global al capitalului subscris (243,3 miliarde EUR). Potrivit situației din martie 2020, capitalul subscris al BEI a crescut cu o sumă suplimentară de 5,5 miliarde EUR în urma deciziei a două state membre de a-și majora subscrierile de capital (Polonia și România). În prezent, capitalul subscris total al BEI se ridică la 248,8 miliarde EUR.

2. Piețele de capital

Obținerea de fonduri de pe piețele internaționale de capital prin emiterea de obligațiuni reprezintă sursa principală de finanțare a BEI. Aceasta se numără printre cele mai importante instituții supranaționale de acordare de împrumuturi din lume. Pentru a obține o finanțare eficientă din punctul de vedere al costurilor, este important un rating de credit excelent. Cele mai importante agenții de rating de credit atribuie în prezent Băncii Europene de Investiții cele mai înalte ratinguri, care reflectă calitatea portofoliului său de credite. BEI finanțează în general o treime din fiecare proiect, dar asistența financiară poate ajunge la 50 %.

B. Instrumente

BEI utilizează o gamă largă de instrumente, dar în principal împrumuturi și garanții. Cu toate acestea, au fost dezvoltate, de asemenea, o serie de alte instrumente, mai inovatoare, cu un profil de risc mai ridicat. Vor fi concepute și alte instrumente, în cooperare cu alte instituții ale Uniunii. Finanțarea oferită de BEI poate fi combinată cu finanțarea din alte surse ale UE (printre altele, bugetul UE), un proces cunoscut sub denumirea de finanțare mixtă. În plus față de finanțarea de proiecte, BEI exercită și o funcție de consiliere.

Creditele sunt acordate în principal sub formă de credite directe sau intermediare. Creditele directe pentru proiecte sunt acordate în anumite condiții, de exemplu costul total al investiției trebuie să depășească 25 de milioane EUR, iar creditul poate acoperi cel mult 50 % din costurile proiectului. Creditele intermediare constau în împrumuturi acordate băncilor locale sau altor intermediari, care, la rândul lor, sprijină beneficiarul final. Majoritatea creditelor sunt acordate în statele membre ale UE.

Pe lângă activitățile sale mai tradiționale de acordare de împrumuturi, BEI recurge și la instrumente mixte, combinându-și împrumuturile cu subvenții acordate de organisme publice sau de organizații filantropice.

GUVERNANȚĂ ȘI STRUCTURĂ

A. Guvernanța

BEI are personalitate juridică, în conformitate cu articolul 308 din TFUE. BEI este administrată și condusă de un Consiliu al guvernatorilor, un Consiliu de administrație și un Comitet de direcție (articolul 6 din statut). Un Comitet de audit verifică activitățile băncii (articolul 12 din statut).

1. Consiliul guvernatorilor

a. Componenta

Consiliul guvernatorilor este format din miniștrii desemnați de statele membre [articolul 7 alineatul (1) din statut].

b. Sarcini

Consiliul guvernatorilor stabilește directivele generale referitoare la politica de creditare a băncii și veghează la implementarea lor [articolul 7 alineatul (2) din statut]. În conformitate cu articolul 7 alineatul (3) din statut, Consiliul guvernatorilor are următoarele sarcini:

- ia decizii legate de creșterea capitalului subscris;
- stabilește principiile aplicabile operațiunilor de finanțare întreprinse în cadrul misiunii băncii;
- exercită prerogativele prevăzute pentru numirea și demiterea din oficiu a membrilor Consiliului de administrație și ai Comitetului de direcție;
- decide cu privire la acordarea finanțării pentru investițiile care urmează să fie realizate total sau parțial în afara Uniunii;
- aprobă raportul anual al Consiliului de administrație, bilanțul anual, contul de profit și pierderi și Regulamentul de procedură al băncii.

Consiliul guvernatorilor îi numește pe cei șase membri ai Comitetului de audit [articolul 12 alineatul (1) din statut], precum și pe membrii Consiliului de administrație [articolul 9 alineatul (2) din statut] și ai Comitetului de direcție [articolul 11 alineatul (1) din statut].

2. Consiliul de administrație

a. Componenta

Consiliul de administrație este alcătuit din 28 de administratori și 18 supleanți. Administratorii sunt numiți pe cinci ani de Consiliul guvernatorilor. Fiecare stat membru și Comisia desemnează câte un administrator [articolul 9 alineatul (2) din statut].

b. Sarcini (articolul 9 din statut)

Consiliul de administrație decide cu privire la:

- acordarea de finanțare, în special sub formă de credite și de garanții;
- contractarea de împrumuturi;

- stabilirea ratelor dobânzilor pentru creditele acordate, precum și a comisiunilor și a celorlalte taxe.

Consiliul de administrație asigură buna funcționare și gestionare a băncii, în conformitate cu dispozițiile tratatelor și ale statutului și cu directivele generale stabilite de Consiliul guvernatorilor.

3. Comitetul de direcție

a. Componenta

Comitetul de direcție este format dintr-un președinte și opt vicepreședinți, numiți pe o perioadă de șase ani de Consiliul guvernatorilor, la propunerea Consiliului de administrație. Mandatul lor poate fi reînnoit [articolul 11 alineatul (1) din statut].

b. Sarcini

Comitetul de direcție asigură gestionarea activităților curente ale băncii, sub autoritatea președintelui și sub supravegherea Consiliului de administrație; pregătește deciziile Consiliului de administrație și asigură executarea acestor decizii [articolul 11 alineatul (3) din statut].

4. Comitetul de audit (articolul 12 din statut)

a. Componenta

Comitetul de audit este compus din șase membri numiți de Consiliul guvernatorilor [articolul 12 alineatul (1) din statut].

b. Sarcini

Comitetul de audit verifică, în fiecare an, dacă operațiunile băncii s-au desfășurat în mod corespunzător și dacă evidența contabilă a fost întocmită corect. În acest scop, comitetul verifică dacă operațiunile băncii s-au efectuat în conformitate cu procedurile prevăzute în statut și în regulamentul de procedură [articolul 12 alineatul (2) din statut]. Comitetul determină dacă declarațiile financiare, precum și toate informațiile financiare cuprinse în conturile anuale elaborate de Consiliul de administrație oferă o imagine fidelă a situației financiare a băncii [articolul 12 alineatul (3) din statut].

B. Structura

Grupul BEI a fost înființat în anul 2000 și este alcătuit din BEI și Fondul european de investiții (FEI). Fondul european de investiții (FEI) a fost înființat în 1994 ca un parteneriat public-privat (PPP) alcătuit din trei grupuri principale de acționari: BEI, în calitate de acționar majoritar cu 62,2 %, Comisia (30 %) și alte instituții financiare publice și private (7,8 %). FEI oferă diverse tipuri de instrumente de capital de risc, de exemplu capital de risc. Creditele acordate de FEI se axează în special pe întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri), recurgând la o gamă largă de instrumente inovatoare pentru a îmbunătăți accesul IMM-urilor la finanțare.

UN PLAN DE INVESTIȚII PENTRU EUROPA

De la izbucnirea crizei financiare și economice mondiale, UE suferă de o insuficiență de investiții. Comunicarea Comisiei intitulată „Un plan de investiții pentru Europa” ([COM\(2014\)0903](#)) vine cu soluții privind modalitățile de revigorare a investițiilor

în UE, de creare de locuri de muncă și de stimulare a creșterii economice și a competitivității pe termen lung. Cadrul legislativ pentru noua inițiativă a fost prezentat în propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind Fondul european de investiții strategice (FEIS) ([COM\(2015\)0010](#)). Regulamentul a fost adoptat la 25 iunie 2015. Se preconizează ca FEIS să genereze investiții private prin mobilizarea fondurilor publice și să creeze un mediu propice investițiilor. Pentru a atrage fonduri private, UE a pus la dispoziția BEI o garanție inițială de 16 miliarde EUR, iar BEI s-a angajat să pună la dispoziție fonduri proprii în valoare de 5 miliarde EUR. La mijlocul lui 2018, FEIS a depășit deja obiectivul de a mobiliza la nivelul UE fonduri suplimentare pentru investiții în valoare de 315 miliarde EUR. Fondul nu își propune să înlocuiască programele existente ale UE și BEI, ci să vină în completarea lor.

Regulamentul privind FEIS a instituit, de asemenea, platforma europeană de consiliere în materie de investiții (EIAH), al cărei scop este să ofere consiliere și asistență tehnică pentru identificarea, pregătirea și dezvoltarea proiectelor de investiții. EIAH reprezintă un parteneriat între BEI și Comisie, ambele instituții contribuind cu fonduri. Platforma este instituită în cadrul BEI, aceasta fiind responsabilă de gestionarea ei.

În decembrie 2017, a fost adoptat așa-numitul Regulament privind „FEIS 2.0”, care a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2018 și prin care se prelungeste durata de activitate a FEIS (până la sfârșitul lui 2020), aducându-se, de asemenea, îmbunătățiri fondului și EIAH. Unul dintre principalele elemente este majorarea garanției UE până la 26 de miliarde EUR și a angajamentului BEI până la 7,5 miliarde EUR, cu scopul de a fi mobilizate fonduri suplimentare pentru investiții în valoare de 500 de miliarde EUR.

„BANCA PENTRU CLIMĂ” A UE

În iunie 2019, Consiliul European a invitat BEI să-și intensifice activitățile care sprijină măsurile din domeniul climei. Răspunsul BEI a venit în noiembrie 2019, sub forma unei noi strategii în domeniul climei și a unei noi politici de acordare a împrumuturilor în domeniul energiei.

BEI s-a angajat să-și adapteze toate activitățile de finanțare la obiectivele Acordului de la Paris. În special, până în 2025, BEI va majora până la 50 % cota investițiilor destinate acțiunilor de combatere a schimbărilor climatice și de sustenabilitate ecologică. Începând cu sfârșitul lui 2021, BEI nu va mai finanța proiecte din domeniul combustibililor fosili.

Noua politică a BEI privind acordarea de împrumuturi pentru proiecte energetice, care va determina activitățile sale din sectorul energiei, se bazează pe cinci principii:

- eficiența energetică devine prioritară, pentru a sprijini noul obiectiv al UE stabilit de Directiva UE privind eficiența energetică;
- sprijinirea decarbonizării energiei prin susținerea mai intensă a tehnologiilor cu emisii scăzute de carbon sau chiar cu emisii zero, scopul urmărit fiind generarea în UE, până în 2030, a 32 % din necesitățile energetice din surse regenerabile;
- majorarea finanțării destinate generării descentralizate de energie, stocării inovatoare a energiei și mobilității electrice;

- asigurarea investițiilor în rețeaua de transport a energiei care sunt esențiale pentru noile surse intermitente de energie, cum ar fi energia eoliană și cea solară, precum și îmbunătățirea conexiunilor transfrontaliere; și
- majorarea impactului investițiilor în sensul sprijinirii transformării energetice în afara UE.

REAȚIA LA CRIZA DE COVID-19

În 2020, ca parte a reacției UE la consecințele economice ale crizei de COVID-19, BEI a creat un fond de garanție de 25 de miliarde EUR, care să-i permită Grupului BEI să majoreze sprijinul acordat întreprinderilor din toate statele membre prin mobilizarea unei sume suplimentare de până la 200 de miliarde EUR.

Această măsură vine în completarea unui pachet de sprijin imediat de până la 40 de miliarde EUR, care constă în:

- instrumente de garantare specifice pentru bănci, bazate pe programele existente, care se acordă imediat și care mobilizează fonduri de până la 20 de miliarde EUR;
- linii specifice de lichidități destinate băncilor, pentru a asigura un sprijin suplimentar de 10 miliarde EUR sub formă de fonduri de rulment destinate IMM-urilor și întreprinderilor cu capitalizare medie; și
- programe speciale de cumpărare de titluri garantate cu active, care să le permită băncilor să transfere riscurile asociate portofoliilor de împrumuturi acordate IMM-urilor, fiind mobilizată o sumă suplimentară de 10 miliarde EUR pentru aceste măsuri de sprijin.

ROLUL PARLAMENTULUI EUROPEAN

Potrivit articolului 308 din TFUE, Parlamentul este consultat atunci când se aduc modificări Statutului BEI.

În fiecare an, o comisie parlamentară evaluează activitățile BEI și prezintă un raport în cadrul ședinței plenare, la care este invitat președintele BEI.

În temeiul regulamentului în vigoare, Parlamentul aprobă numirea directorului executiv și a directorului executiv adjunct al FEIS. Creditele anuale din bugetul UE aferente fondului de garantare sunt autorizate de Parlamentul European și de Consiliu în cadrul procedurii bugetare anuale. BEI și Comisia au o serie de obligații de raportare în fața Parlamentului, cum ar fi rapoartele anuale, audierile ad hoc și solicitările de informații.

Parlamentul a participat, în calitate de colegislator, la negocierile pe marginea propunerii privind FEIS 2.0.

Dražen Rakić
04/2020

